

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 52

Maribor, sredo, dne 30. junija 1937

Leto XII

Aktivnost združene opozicije

Iskreno za svobodo in demokracijo!

Združene opozicije pravzaprav ne poznamo in očitno tudi sama ne ve, če je združena in kaj jo druži. Opozicija, ki nima enotnega minimalnega programa in ga ne more postaviti na konkretna tla, ker se sama v sebi preveč diferencira (razlikuje) po malenkostnih razlikah ali celo nejasnostih ter že dve leti na dolgo in široko govori o svojih akcijah, je zopet začela širiti vesti o nekih akcijah in živahnosti. Kakšne bodo te akcije sicer še ne vemo, vemo, pa da se iz akcij po dosedanjih metodah ne more roditi miška.

Kaj pa je glavna politična zahteva in potreba v državi? Ali ne morda čista demokracija in svoboda? Ali ni to zahteva vseh konstruktivnih narodnih sil v državi? Če opozicija ali del opozicije ni za to glavno zahtevo, potem je opozicija slabo združena in se tudi nje temeljni program ne strinja z voljo naroda, ker se v celoti sploh ne naslanja na bistvo, ki je v stanu normalizirati razmere v državi.

Ves čas, ki je že precej dolg, govori združena opozicija samo o svojih medsebojnih »nebistvenih« razlikah. Srbi in Hrvati imajo vsak svoja mnenja in ne morejo sodelovati. Zato so postale akcije že smešne, ki ne dosežajo drugega, kakor da se še pičel zmisel za demokracijo in svobodo ubija, razkraja ideologijo opozicije in izgublja dragoceni čas.

Naši notranji problemi so rešljivi na podlagi prave demokracije in kdor ni za to rešitev, je sovražnik naroda. Dosedanje igre je pa dovolj. Treba preiti h konkretni akciji. Izvojevati je treba predpogoje za sporazum. Ta predpogoja sta demokracija in svoboda.

Dokler se takozvana »združena« opozicija ne postavi na to stališče, toliko časa ali protežira hegemonistične cilje ali pa uganja diletantsko politiko, kar ni iskreno in tudi ne more voditi k sporazumu.

Edino geslo in program združene opozicije bi moral biti: Iskrena demokracija in svoboda!

Neresnosti je že dovolj!

Tudi demokrati priznavajo.

V bistvu tudi resolucija Glavnega odbora bivše demokratske stranke (Davidović) z dne 13. junija povdarja,

Proti kartelu tvornic papirja — znižanje uvozne carine

Kako krote nenasitne lastnike papirja na Čehoslovaškem.

Pri nas so lastniki tvornic papirja združeni v kartelu in so pred kratkim kar trikrat zaporedoma zvišali ceno papirju, skupno za okroglo 26 odstotkov.

To povišanje cen papirja je nekaj nezaslišanega in v ničemer opravičeno. Protesti v javnosti niso zalegli nič. Izgleda, da ni pri nas nikogar, ki bi karteliranemu oderuštvi stopil na prste, da bi imeli vsaj eno pravično zahtevo.

Med tem, ko si pri nas pustimo dopasti, da nam kartelirani tovarnarji navijajo cene papirju in to istočasno, ko na drugi strani znižujejo mezde delavstvu, pa so na Čehoslovaškem, kjer so vsi lastniki tvornic papirja, odločeni stopiti karteliranim lastnikom papirnic na prste.

Minister za socialno politiko s. inž. Nečas je te dni v parlamentu napovedal, da bo vlada znižala zaščitno carino na uvoz papirja za devet desetlin in na ta način prisilila kartel lastnikov papirnic, da si bodo premislili podražiti papir.

Tudi naša vlada bi se lahko s pridom poslužila vzgleda, ki ga nudi Čehoslovaška v boju proti navijalcem cen papirju. Zakaj bi mi trpeli, da bogati lastniki tvornic papirja izrabljajo carinsko zaščito za odiranje konzumentov?

Kako le kaj mislijo poslanci in senatorji o teh vprašanjih. Do danes še

Pravili so, da morajo to storiti, ker — gospodarstvo ne prenese bremen. Seveda je stališče popolnoma krivo. Predvsem je treba aktivizirati gospodarstvo z javnimi deli in racionalno produkcijo. Drugi faktor je dvig konzuma, na katerem pravzaprav sloni današnje gospodarstvo. Tretji moment je pa, poiskati vire tam, kjer so, to je pri kapitalu, renti in velikih dobičkih. Reduciranje mezd in plač pa je pravi strup za gospodarstvo.

Vlada ljudske fronte v Franciji

Za zaščito ljudstva pred spekulanti

Zaupnica vladi z 382 proti 142 glasovom

Nova vlada ljudske fronte s predsednikom Chautempsom (Šotanom) se je predstavila parlamentu in je po prečitani izjavi dobila zaupnico s 382 proti 142 glasovom.

V izjavi vlada povdarja, da hoče zaščititi državo pred pogubnimi posledicami spekulacije, ki jo vrše kapitalisti s francoskim frankom in izvozom zlata.

Vlada opozarja, da bo zahtevala brezpogojno spoštovanje socialne zakonodaje in zlasti izvajanje kolektivnih pogodb, čijih veljavo namerala vlada povečati še z novim zakonom.

Te dni pa čitamo, da smo v dveh letih sedanjega režima jako lepo napredovali. To je resnica. Kapitalistična podjetja izkazujejo velike dobičke, trgovska bilanca je aktivna in draginja narašča, da je kar veselje. Dohodki gospodarstev in kapitala so se torej jako pomnožili, delavske mezde pa so le neznatno napredovale. Plače delavcev so morda napredovale povprečno za 2 do 3%, javnih nameščencev so ostale iste, zasebnih pa celo padajo.

Državnim uradnikom so bile plače znižane, občinskim nameščencem tudi. Plače so padle na tako nizek nivo, da o njih ne moremo trditi, da so eksistenčne, vsaj za nameščence in delavce nižjih kategorij.

In kljub izboljšanimu gospodarstvu, kljub ogromnemu valu draginje ni nikjer govora, da je treba misliti tudi na sanacijo položaja delavcev in nameščencev, zasebnih in javnih.

S konference mednarodnega dela v Ženevi

40urni delovni teden.

V Ženevi so se posvetovali o uvedbi 40urnega delovnega tedna v tekstilni industriji, grafični obrti in kemični industriji.

Sprejet je bil samo načrt konvencije o 40urniku v tekstilni industriji. Predloga za uvedbo 40urnika v kemični in grafični industriji nista dobila potrebne večine.

Ss. Jouhaux in Mertens sta v imenu delavske skupine zaradi tega stavila resolucijo, ker ta metoda posvetovanja traja kar leta, da se mora skleniti splošna konvencija, ki jo naj izdela splošna konvencija, ki jo naj ferenci 1938. Položaj zahteva, da se izvede splošno skrajšanje delovnega časa.

Sprejet je bil tudi sklep o zvišanju starostne dobe za sprejem v delo od 14 na 15 let.

Nanga Parbat — ledeni grob znanstvenih odprem. Letos spomladi se je podalo devet članov nemške znanstvene odpreme na Himalajo v Aziji z namenom, da se povzpno na najvišji vrh Himalaje, ki ga domačini nazivajo Nanga Parbat. Okrog 1000 metrov pod vrhom preko 8000 metrov visoke gore, kamor je odprema dospela sredi junija, se je utrgal veliki snežni plaz, ki je pokopal pod seboj vse člane odpreme razen dveh in devet nosačev. S tem je tudi ta najnovejši podvig nemških znanstvenikov, ki bi ga bila htel izvesti Nanga Parbat, žalostno propadel.

Angleški poslanci so si povišali dnevnice od 400 na 600 funtsterlingov letno (t. j. Din 150.000).

Lavina, ki preti pokopati Evropo

Resne besede v angleškem parlamentu

V angleškem parlamentu se je vršila koncem preteklega tedna velika debata v zvezi s španskim vprašanjem in obnašanjem Italije in Nemčije.

Predsednik vlade Neville Chamberlain je primerjal položaj v Evropi s snegom, ki leži visoko nakopičen na strmih gorskem pobočju. Vsak čas se lahko sproži lavina.

Predsednik delavske stranke Atlee je zahteval od vlade, da napravi konec slepomišenju v španskem vprašanju in podpre legalno špansko vlado.

Liberalci Lloyd George je strastno napadal Nemčijo in njeno poli-

tiko vmešavanja v Španiji. Rekel je, da Nemčija zasleduje v Španiji osvajalno politiko in izrazil svoje obžalovanje, da Sovjetska Rusija ni dala Španiji še več letal in topov za obrambo pred tujimi osvajalci.

Zunanji minister Eden pa je izjavil, da so časi, ko se je Anglija morala samo umikati, minuli.

Izgleda, da vidi Anglija ogrožene svoje interese v Španiji in da bo zato znala te interese braniti. Za seboj ima Francijo, ki je istotako prizadeta, in v ozadju Zedinjene države.

Širite naš list!

Za Španijo in proti fašizmu!

Skepi izvrševalnih odborov Socialistične delavske internacionale in Mednarodne strokovne zveze

V Parizu sta se sestala dne 24. t. m. izvrševalna odbora Socialistične delavske internacionale in Mednarodne strokovne zveze, ki sta obravnavala položaj v Španiji, kakršen je nastal po izstopu Nemčije in Italije iz nadzorstva nad nevmešavanjem. Internacionali sta sklenili:

1. vplivati na vlade v Zvezi narodov združenih držav, da se v skladu s paktom Zveze narodov pomaga Španiji, da si zopet pridobi politično in teritorialno neodvisnost;

2. zahtevati vzpostavitev svobodne trgovine, da bo legitimna španska vlada v stanju, dobiti orožje, ki ga rabi za svojo obrambo;

3. razširiti vezi brezkompromisne solidarnosti obeh internacional z republikansko Španijo. Obe internacionali bosta vplivali na njima priključne stranke in organizacije v vseh deželah, da najenergičnejše delajo za uresničenje teh smernic.

Nobenih sprememb v vodstvu Socialistične delavske internacionale

Dne 18. junija t. l. je predsednik Socialistične delavske internacionale s. Louis de Brouckère najavil svoj odstop, z njim vred sta sklenila odstopiti tudi tajnik s. dr. Friderik Adler in blagajnik Van Roesbrook.

S. Louis de Brouckère.

Seja izvršilnega odbora internacionala, dne 25. junija je razpravljala o najavljenem odstopu predsednika, tajnika in blagajnika ter je po razčiščenju nespornazuma, ki je dovedlo do demisije, izrekla ponovno zaupnico odstopivšim, nakar so imenovani izjavili, da bodo še nadalje obdržali svoje funkcije.

Na vseh bojiščih v Španiji je zadnji teden postalo živahno.

Vsekakor je ta živahnost v zvezi z zahtevo Nemčije in Italije, ki pritiskata na generala Franca, da v dveh mesecih najkasneje zaključi vojno in seveda zmaga.

Poskus Nemčije in Italije, da bi z izmišljenim napadom španske podmornice na križarko »Leipzig« izvalili Anglijo in Francijo v akcijo proti legalni španski vladi, se je ponesrečil. Njun izstop iz pomorskega nadzorstva je imel za posledico odločno protiakcijo Anglije in Francije ter Zedinjenih držav, tako, da sta si Nemčija in Italija premislili na svojo pest iskati zadoščenja (po receptu Almerija).

Kar ni bilo mogoče doseči po ovinkih, naj bi sedaj dosegel Franco z direktnimi napadi. Na podlagi vesti iz Italije in Španije so iz Italije prišli novi »prostovoljci« v Španijo. Njihovo število cenijo na 15.000. Izkrkali so se v Cadizu in Malagi. Iz Civita Vecchia v Italiji pa je 24. junija odšlo še 8000 prostovoljcev.

Na baskiški fronti

so Baski ustavili nacistično ofenzivo 10 do 15 km zapadno od Bilbaja. Na tem ozemlju, ki ga Baski z vso naglico utrjujejo, so se francosci na par mestih morali že tudi umakniti pred protinapadi, zlasti v pogorju Galdames.

Krinke padajo

Hitler rabi špansko železno rudo

Te dni je Hitler govoril v Würzburgu, v svojem govoru je rekel, da rabi Nemčija železno rudo iz baskiških pokrajin in da zato hoče, da Franco zmaga.

Nadaljna njegova izjava, da ne zaupa več v kolektivno varnost, t. j. v varnost, ki jo garantirajo vse dr-

V splošnem pa utrjujejo Baski vso okolico Santandra. Vesti, da Francosci že obstreljujejo Santandru so popolnoma izmišljene.

Pred Madridom

je oživela fronta pri Carabanchelu in dalje proti jugu ob reki Jarami. Izgleda, da pripravljajo nacisti napade na jugovzhodu od Madrida. General Miaja je v svojih izjavah zelo optimističen. Slej ko prej je madridska obramba prepričana, da napadalcu tudi to pot ne bodo prodrli. Na Casa del Campo so se republikanske čete polastile pokopališča, za čijega posest so se vršili hudi boji.

Na jugu

nameravajo nacisti napasti iz smeri Malage proti Almeriji.

Napadi nemških podmornic

Vmešavanje v španske zadeve s strani Nemčije in Italije je vedno očitnejše. Zlasti pričajo o tem napadi italijanskih in nemških podmornic na španske vladine trgovinske parnike. Na voznji iz Alicanta v Valencijo je bil od podmornice ene izmed obeh držav potopljen parnik valencijske vlade »Cabopalos«. Pet ljudi je utonilo. Kakor je videti, se vodi vojna brez vojne napovedi in po načinu, ki je v navadi pri morskih roparjih.

žave medsebojno, je v zvezi s prvo, vzbudila ogorčenje v Londonu, Parizu in Washingtonu.

Nemčija nedvoumno izjavlja, da hoče vojno. V tem jo podpira Italija, kjer je v nekem listu izšla nepodpisana izjava Mussolinija, v kateri pravi »duce«, da je bolje, ako se vojne sile pomerijo že sedaj, kot pa šele čez nekaj let.

procesu je bilo zopet obsojenih večje število zagrebčanov, ki so bili pred meseci aretirani. Oproščen je bil med drugimi uradnik SUZORA dr. Adžija. Obsojenih je bilo več delavcev, dijakov in nekaj inteligentov, posamezni na 3, 2, 1 leto in eden na 7 mesecev ječe.

Več dela — malo zaslužka. Okrož-

ni urad za zavarovanje delavcev izkazuje za mesec maj 103.729 članov in članic. Zaslužek pa se kljub porastu draginje ni zvišal.

Za rakev Pilsudskega se prepirajo. Predsednik poljske vlade Śladkowski je ponudil demisijo, ki je predsednik republike ni sprejel. Zakaj je predsednik vlade hotel odstopiti? Nastal je spor med njim in knezom nadškofom grofom Sapieho. Metropolit je upravitelj krakovske katedrale in je sklenil premestiti Pilsudski sarkofag iz Leonardove kripte v kripto srebrnih zvonov. Odbor, ki mu predseduje predsednik vlade, ki upravlja grobišče Pilsudskega, je prosil metropolita, da premestitev odloži. Metropolit pa je sporočil, da svojega sklepa ne more izpremeniti. Isto je odgovoril predsedniku republike. Metropolit je to storil, da onemogoči rumunskemu kralju, ki ni katolik, obisk kripte v katoliški cerkvi. Ali ima še druge vzroke, ni znano. Poljska vlada je protestirala v Vatikanu.

Diktatura na vulkanskih tleh. Dne 18. t. m. so slavili v Gracu jubilej ondotnega konzumnega društva. Prireditve so se udeležili vsi ustanovitelji, seveda sami socialni demokrati, katerim so udeleženci priredili navdušene manifestacije. Posebno navdušeno je bil pozdravljen s. Muhitsch, odstavljani graški župan, ki so ga dobesedno zasuli z rožami, ključom mu: »Živel naš župan!« Dne 20. t. m. pa se je vršila v tkzv. Industriehalle v Grazu velika veselica zadružnikov. Ogromni prostori so bili nabito polni. Navdušenje je priklopelo do vrhunca, ko je delegat zadružne zveze iz Beograda nazdravil internacionali. — Udeleženci so ploskali in vzklikali brez konca in kraja. Demonstracije so se ponovile, ko je angleški delegat izjavil, da so inozemski gostje le neradi prišli v to nesvobodno deželo. Ljudje so pričeli peti delavske pesmi, na kar je intervenirala policija.

Možje so včasih nepravilni! Ali je res tako kakor trdijo žene? One sicer ne zahtevajo, da bi možje po napornem dnevnem delu opravljali še hišne posle, vendar bi jih razveselilo malo več razumevanja. Pred kratkim se je namreč dogodil v nekem gospodinjstvu sledeči slučaj: Po večerji je zahteval soprog knjigo gospodinjstevskih izdatkov. Morali bi ga videti, kako je pri pregledovanju pri nekkih izdatkih gubanci čelo. Smehljaje odvrne na to žena: »Ali bi Ti bilo mogoče ljubše, če bi moral pogosto kupovati srajce, nogavice, zastore, prte in posteljino? Jaz varčujem na pravem mestu in ob pravem času, ker perem naše perilo samo z dobrim Schichtovim milom Jelen. Sama pri zajamčeno čistem jedratem milu, kakor je Schichtovo milo Jelen, za gotovo vem, da bo naše perilo dolgo trpelo.«

Doma in po svetu

23 let od sarajevskega atentata je preteklo dne 28. t. m. Bliža se 23 obletnica pričetka svetovne vojne. Ljudje pa kakor da so že vse pozabili.

li. Otroci tistih, ki so doživeli svetovno klanje, so že tako daleč, da silijo v novo.

V beograjskem komunističnem

A. M. de Jong:

31

IZDAJA

Otroška leta Mereyntleja Geysena

Molče, s karabinko v roki, je prišel bližje. Ko je stal tesno pred njim, je vprašal Vrč z glasom polnim samozatajevanja:

»Zakaj si streljal na mojega psa?«

Graničar se je porogljivo nasmehnil:

»Proketo dobro veš, da psi ne smejo prosto dirjati po lovišču,« je rekel čemerno.

Poznalo se mu je, da ni bil tod doma. Hollandščino je govoril z nekim tujim narečjem, da se je zdel Mereyntleju samo še strašnejši. Toda Vrč ni poznal bojazni. Pogledal je ostro graničarju v njegove mežikajoče oči in rekel osorno:

»Ti si strahopetnež, ki se napihuješ! Kaj takega ne stori pri nas noben človek! Ako hočeš mene, sem ti na razpolago; toda moj pes ti ni storil ničesar!«

»Ti samo glej, da tvoj pes ne bo zahajal v lovišče,« je odvrnil graničar, povdarjajoč svojo avtoriteto. »Ako ga še enkrat dobim, je po njem, zapomni si to!«

Vrč ni rekel ničesar več. Toda, ko ga je Mereyntle pogledal, so se mu svetile oči tako divje in hinavsko, da se je deček prestrašil, zgrabil ga je za roko, kakor da bi ga hotel zadržati. Čutil je, kako so mu podrlitavale ojeklene mišice. Divji lovec je pogledal na male, rjave ročice, ki so se tako nenadoma in trdo oklenile njegove roke. In zopet je izpregovoril graničar, njegov glas pa je odmeval kot zloben smeh:

»Razen tega, da sem jaz ti, bi skrbel tudi za to, da bi mi ne hodil v kremplje. Že v naprej te svarim, prijateljček: ne hodi mi pred oči v lovišče, sicer se boš opekell«

Vrč se mu je posmehoval:

»Ti me hočeš dobiti?« ga je vprašal zaničljivo. »Kaj takega ni mogel do danes še nihče, niti ne, da bi bil samo poskusil!«

»Toda jaz se upam in bom tudi dosegel, kar hočem,« je odvrnil drugi mirno.

»Ti?« se je zopet posmehoval Vrč. »Ti si boljši babjek, da ... toda, če ti smem jaz kaj svetovati: pojdi mi s poti, kajti moje oči ne prene-sejo bleska teh pločevinastih grošev na tvojem ovratniku!«

Poljskega čuvaja je oblila še hujša rdečica, ko je divji lovec cikal na deklinu, ki je bila vzrok, da sta se drug drugega sovražila. Toda zatajil je svojo strast, vrgel karabinko na ramo in rekel grozeče:

»Temu se boš moral še privaditi, ker name-ravam, da se ti bo še večkrat bliskalo pred očmi!«

Že je hotel oditi, ko je nenadoma pogledal na Vrčev suknjič. Stopil je korak bližje k njemu in vprašal:

»Kaj imaš pod suknjičem?«

»Nič, kar bi te lahko zanimalo,« je rezko odgovoril Vrč.

»Pokaži!« je zapovedal poljski čuvaj.

Divji lovec se je zaničljivo zarežal in mirno dejal:

»Ti si znorel, fantel!«

»Ti boš zajca lepo oddal!«

»Saj ni zajec,« je zavpil Mereyntle preplašen, toda poljski čuvaj ga je tako grdo pogledal, da je v strahu takoj obmolnil.

Moža sta si stala molče nasproti in zapičila ostre poglede drug v drugega. Iz oči jima je odsevalo sovraštvo, želja, da bi drug drugega uničila. Oba sta bila človeka preproste narave. Obvladana od nagonov, sta čutila naraščati svojo telesno moč, vsak čas pripravljena, da se spoprimeta. Nenadoma je iztegnil graničar svojo roko in segel z njo pod suknjič divjega loveca, kjer je domneval, da je skrit zajec. Hip nato jo je z vzklikom groze in bolečine potegnil nazaj. Njegovi prsti so bili vsi obliti s krvjo: vidra ga je hudo ugriznila.

»Glej, glej,« se je režal Vrč zlobno. »Četudi mrtev, pa ta zajec še vedno dobro grize, kaj ne, ti, graničar?«

Graničar je divje zaklel in od besa udaril z ного ob tla. Spoznal je, da je pri svojem prvem obhodu doživel poraz, da bi se z vsako nadaljno besedo samo še bolj osmešil, in da stori bolje, ako se umakne ter počaka, dokler se mu bo ponudila prva prilika — za maščevanje. Ne da bi zinil besedico, se je zasukal in odhitel z dolgimi koraki po nasipu nizdol.

Z eno roko držč Polla za ogrlico, drugo roko pa stisnjeno v pest, je stal Vrč, pripravljen udariti ter zrl za odhajajočim. Boječe ga je gledal Mereyntle, ves v strahu: še vedno je izgledal v obraz ves divji in njegove majhne, zelene oči so vzplamtevale v žarki luči. Ves iz sebe vsled nenavadnega dogodka, ki ga je tako silno prestrašil, je pričel glasno jokati. Polagoma je divji lovec postal zopet pozoren nanj, odurno, divje gledajoč, je rekel osorno:

»Bedak, radi tega se ti vendar ni treba cemeriti. Saj se ni nič hudega pripetilo. Tega podleža bom že še dobil v roke, le nikar se ne boj.«

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

Trbovlje

Banovinska cesta, ki pelje od Sušnika do trga, je v takem stanju, kakor je bila za časa vojne, ko so po njej samo vozili, pa nič popravljali. Na tej cesti opravičeno vprašujejo avto-prevozniki in ostali vozniki: »Ali re sni nikočar več, da bi se vsaj malo pobrigal za to zelo prometno cesto, ki kvartir ugled našemu mestu!«

Trboveljčani se še dobro spominjamo, kako je bila cesta lepo urejena, ko je bil v sreskem cestnem odboru bivši ravnatelj inž. Pauer in ostali gospodje. Ti gg. so se res zelo brigali zato, da je bila v dobrem stanju ne samo cesta, ampak tudi cestna ograja, ki pa danes že deloma razpada, posebno nasproti bolnice bratovske skladišnice.

Kakor smo izvedeli iz časopisnih poročil, sta bila s. Klenovšek Jakob in Ahac Rudolf razrešena funkcije članov cestnega odbora, mesto njih pa imenovana gg. Križnik Filip in Zupančič Ivan, tako, da tvorijo sreski cestni odbor za Trbovlje gg.: Inž. Biskubski, Križnik in Zupančič. Ti novo imenovani gg. pa najbrž še niso imeli prilike, da bi si bili enkrat ogledali cesto in videli jame, v deževnih dneh napolnjene z vodo, ki brizga izpod koles drvečih avtomobilov pasantov po oblekah.

Nekateri teh gg. kaj radi učijo druge, kako se mora v Trbovljah gospodariti v korist občanov. Davkoplačevalci, katerim je bil zvišan davek za ceste, upravičeno zahtevamo od novoimenovanih gospodov, da se resno pobrigajo, da bo cesta v Trbovljah vsaj v takem stanju, kakor je bila pred par leti.

Ruše

Velike izpremembe v občinski upravi so presenetle vse prebivalstvo. Osebito radi tega, ker so bili odpuščeni domačini, na katerih mesta so prišli povsem tuji ljudje. Ne pišemo teh vrst radi sovraštva do tujcev, pa so oni tudi državljani. Toda v občinskem gospodarstvu je treba zaposliti najprej občane. Zakaj se niso vpisovali prošnje, ki so jih vložili domačini, ki so za tako službo sposobni?

Kakšne neuhvalnosti je delžen dosežati poslovođa, ki je desetletja vzorno vodil občinske posle! V zahvalo je občina zavrnila prošnjo njegovega sina, ki ima vse pogoje za to službo in je že vpeljan v posle pri tujakih občini.

Tudi blagajnik, pri vseh občanah priljubljen, je moral odstopiti mestu tujcu, ne glede na to, da je vestno opravljal posle. S kakšno odločnostjo je občina pritiskala na tovarno za dušik, ko je sprejemala delavce. Zahtevala je, da sprejme predvsem domače ljudi, medtem, ko občina danes meče na cesto domačine in sprejema tujce. Kaj ni to krivično postopanje, če se sprejema v službo ljudi, ki so itak zaposleni in imajo svoj kruh, medtem, ko domačini ostajajo brezposelni. Vsakemu je jasno, zakaj to; zato pa gospodje, ne čudite se, kadar bomo rekli: šilo za ognjilo.

Kakor čujemo, se pobirajo podpisi proti tem sklepom za zahtevo, da se ponovno razpravlja o namestitvi novih moči v občinski upravi.

Predavanje. V nedeljo, dne 4. julija s pričetkom ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v gostilni pri s. Magdiču predavanje o čehoslovanskem delavskem gibanju in poteku kongresa čehoslovaške soc. dem. Predava s. Petejan. O delavskem tisku in socialni zakonodaji govori s. Eržen.

Strazišče pri Kranju

S. Jože Brenk je proslavil 50-letnico poroke v nedeljo, dne 27. t. m. Ta naš stari sodrug in borec za delavske pravice se je rodil 19. marca 1860 v Sred. Bitnju. Ko mu je bilo 2 leti, mu je umrl oče. S 7 leti je šel služiti za pastirja. S 15. letom pa se je šel učiti kovaške obrti. Po vojaški službi je stopil v službo v Majdičevem mlinu v Kranju kot kovač. S čitanjem strokovne literature si je pridobil potrebno znanje, da je kot kovač vodil valjni mlin, ki je dnevno zmlel do 80.000 kg pšenice. Zavedal se je svoje zmožnosti, zato pa je bil vedno pogumen in korajžen pri vsakem nastopu. Bil je vedno zagovornik svojih sodelavcev in boritelj za delavske pravice. Takoj po vojni je delavstvo organiziral v živilsko organizacijo in ustanovil podružnico, katere predsednik je bil on skozi vsa leta, dokler je obratoval mlin Dasi energičen, je vedno pametno zastopal delavske interese in se ni bal povedati podjetniku, kaj delavstvo zahteva in kaj mu pripada. Svojim sotrpinom pa je tu brez ovinkov povedal, kaj se da in kaj se ne da doseči. Večkrat je potrepljal kakšnega mladeniča po rami in mu rekel: »Fant, le ne tako ostro, tu ne gre tako kakor na vasi, kadar se spoprimejo fantje. Naša vojska mora delati po navodilih in programu, ne pa po svoji lastni volji.« — Vedno je poudarjal potrebo reda in discipline v delavskih vrstah. Delavstvo ga je vedno poslušalo in vsi so ga imeli radi kot svojega očeta. Devsi so si pod njegovim vodstvom priborili kolektivno pogodbo, česar se še danes spominjajo vsi, ki so bili zaposleni v Majdičevem mlinu. Vsi tisti vedo, kaj delavstvo deseže, ako je organizirano in enotno ter posluša vodstvo organizacij, ne pa tiste, ki niso odgovorni. S. Jože Brenk nam naj bo vzgled, zlasti nam mladim. Takih kovačev bi danes rabili še več v delavskem gibanju. Zato mu vse organizirano delavstvo v Kranju želi, da bi ostal še mnogo let živ in zdrav in doživel tudi dan, ko bo kranjsko delavstvo spoznalo vrednost načina

Maribor

Poljski delavci, ki se vračajo iz Nemčije bridko tožijo. Pred kratkim se je vrnilo nekaj poljskih delavcev iz Nemčije. — Delavke so bridko tožile, kako so jih izrabljali. Hranili so jih s samim krompirjem in zeljem. Meso je bilo redka prikazen. Svoj služek so ves porabile v Nemčiji, tako, da so se vračale brez prebite pare v žepu. Pri tem so izgubile še tisti denar, ki so ga izdale, ko so potovale v Nemčijo. Pravile so, da bi se delavci in delavke v Nemčiji vsi radi vrnili domov, ako bi le mogli pred potekom pogodbe. — Treba se je resno vprašati ali naj pošiljamo naše ljudi v tujino v tretji raj, da jih tamkaj izčrpajo veleposestniška plemiška gospoda in nam potem v tujini v onemogoče vrnejo? Kako pridejo slovenski delavci do tega, da prispevajo k sanaciji nemškega fašističnega gospodarstva? Ali smo res taki dobrotniki? Nemčija uradno priznava, da ima čez en milijon brezposelnih. Morajo že biti strašne razmere na veleposestvih, ako niti ukazi, niti grožnje režima ne morejo prisiliti teh brezposelnih, da se vdinjajo pruskim junckerjem, ki morajo radi tega iskati delavce v Jugoslaviji. Ako sezonski delavec ne zasluži v tujini toliko, da se lahko pošteno hrani in potem prinese s seboj še toliko denarja, kolikor ga rabi za življenje čez zimo, je bolje, da ostane doma. Če se pa pruskim junckerjem toži po njih, naj si pa sužnje iščejo drugod, ne pri nas!

Gospoda hitlerjevci izvajajo. Obiskovalec Pohorja nam poroča: V nedeljo, dne 27. t. m. sem bil na Pohorju pri Bolfenku. Zgodnji izletniki so že vsi odšli dalje, ostal sem sam in blizu mene družba dveh moških in dveh žensk. Eden izmed obeh moških je ostalim razkazoval okolico in kazoval v dolino, rekel: »Dort ist Bistrica.« Brž se je oglasila ženska poleg njega: »Hör auf mit dieser blöden windischen Sprache, das ist Feistritz!« Neotesanka je potem govorila še dalje in se razgalila kot vneta hitlerjanka. Zavaljala je čez »Sautjuden«, čez socialiste: pok. Roso Luxemburgo in Karla Liebknechta itd. Komaj sem se premagoval, da nisem skočil k »dami« in jo na licu mesta podučil, da ni v tretjem rajhu, ampak med kulturnimi ljudmi. Ker predznost hitlerjanec očitno ne pozna nobenih mej dostojnosti, bo treba takim in sličnim izvajanjem napraviti prav energično konec. S fašisti bo treba postopati kot fašisti postopajo s svojimi protivniki.

Učni uspehi. Na klasični gimnaziji je izdelalo 455 dijakov in 111 dijakinj. 115 dijakov in 19 dijakinj ima ponavljalni izpit, 22 dijakov in 10 dijakinj ni izdelalo. Na realni gimnaziji je izdelalo 472 dijakov in 364 dijakinj, ponavljalni izpit ima 155 dijakov in 115 dijakinj, 97 dijakov in 43 dijakinj ni izdelalo. Na učiteljski je izdelalo 38 dijakov in 30 dijakinj, 5 dijakov ni izdelalo.

Radi bele kovine, ki so jo jemali v delavnih drž. žel. in prodajali oz. kupovali so bili po dva dni trajajoči razpravi obsojeni: Janez Galijot na 6 mesecev strogega zapor, na dvoletno izgubo častnih drž. pravic, pog. za 4 leta, ter na izgubo državne službe; Franc Zinkovič na 6 me-

secev strogega zapor, izgubo častnih drž. pravic za dobo 2 let, pog. na 4 leta, ter na izgubo državne službe; Josip Zorko na 3 mesece strog. zapor, pogojno na 2 leti; Ivan Čeh na 5 mesecev strog. zapor, na izgubo častnih drž. pravic za 2 leti, pog. na 4 leta, ter na izgubo državne službe; Josip Lešnik na 5 mesecev strog. zapor, na izgubo čast. drž. pravic za dobo 2 let, pogojno na 3 leta, ter na izgubo drž. službe; Andrej Žirovnik na 3 mesece strogega zapor, pog. na 2 leti; Franc Kacjan na 3 mesece strog. zapor, pogojno na 3 leta; Franc Grossman na 3 mesece strog. zapor, pog. na 2 leti; Franc Stancer na 6 mesecev strog. zapor, 300 din denarne kazni ter na izgubo častnih drž. pravic za dobo 2 let, razen tega mora še odslužiti pogojno kazni 3 mesecev; Stefan Obrecht na 5 mesecev strog. zapor, 600 din globe, na izgubo častnih drž. pravic za dobo 2 let, pog. na 4 leta; Josip Korošec na 3 mesece strog. zapor, 300 din denarne kazni, pog. na 2 leti; Alojz Wudler star. na 6 mesecev strogega zapor, 600 din denarne kazni in izgubo častnih pravic za dobo 2 let; Ludvik Wudler na 5 mesecev strog. zapor, 300 din denarne kazni ter na izgubo častnih pravic za dobo 2 let; Alojz Wudler ml. na 3 mesece strog. zapor, 100 dinarjev kazni ter na odslužitev pog. kazni 6 mesecev strog. zapor; Radovan Velebir na 2400 dinarjev denarne kazni, pog. na 2 leti ter na 1000 din povprečnine; Franc Klobasa na 2 meseca strog. zapor, 100 din kazni; Franc Golob na 3 mesece strog. zapor, 100 din kazni, pog. na 2 leti; Matija Gradišnik, Adlof Wudler in Dragotin Schreiber so bili oproščeni vsake krivde in kazni. (Belo kovino rabijo za izdelavo ležišč za osi pri vagonih.)

Senator Ploj je slavil te dni 75 letnico. Sodnik g. Pipenbacher, ki ga je prejšnji režim v kateri so bili v Mariboru, je premeščen iz Ormoža k sodišču v Mariboru.

Vojaški obvezniki rojstnih letnikov 1888 do 1909, ki se čutijo za vojaško službo nesposobni, naj se javijo najkasneje do 10. julija t. l. v mestnem vojaškem uradu radi pregleda ob letošnji redni rekrutaciji. Vojnimi invalidom, stalno nesposobnim in onim, ki ne stanujejo v mestu, se ni treba javiti.

Rekruti, absolventi srednjih šol s položenim zrelostnim izpitom, ki želijo še v tekočem letu odslužiti dijaški rok, morajo vložiti prošnje neposredno pri pristojnem vojnemu okrožju do 1. avgusta t. l. Prošnje je kolekovati z Din 10 in priložiti dokaz o končanem študiju.

Naknadni pregled vprežne živine se bo vršil dne 26. julija 1937 na sejmšču z začetkom ob 7. uri zjutraj. 30 dni pred pričetkom popisa, to je ob 26. junija do 26. julija je vsako odtujevanje, prodaja ali menjava konj in vozil prepovedana.

Izlet z godbo in vrtni koncert priredi Glasbeno društvo železniških delavcev in uslužbencev v nedeljo, dne 4. julija v gostilni Koren v Košakih. Koncert pod osebnim vodstvom kapelnika g. M. Schönherrja. Vsi prijatelji godbe so vabljeni. Odbor.

Celje

Naše gospodarstvo, politika in delavstvo

Da je v Celju, kot središču Slovenije, največja draginja, ve že sleherni zemljan, ki je imel vsaj nekoliko opravka v našem mestu. Pri vsaki stvari, ki bi že davno, brez molenovanja, moralo biti izvršeno v prvi draginski razred. Koliko je prikrajšano vsled tega uradništvo, ve pač samo najbolje Kar se tiče napredka, je pa mesto v popolnem zastoj.

Pomembnejše stavbe, sezidane v povojni dobi, lahko preštejemo na prstih ene roke. Za tekoče leto je bilo predvideno živahno gradbeno gibanje, iz neznanih vzrokov pa je, kot običajno, vse odloženo na nedoločen čas. Delavski azil in zgradba male stanovanjske hiše nekega zasebnika, pa smo z gradbeno delavnostjo pri kraju. Tu je glavni vzrok, da je stanovanjska mizerija v našem mestu še vedno velika. Udobnih stanovanj sploh nimamo, izvzemši v maloštevilnih novjših stavbah. Stranke, ki zmorejo in žele boljša stanovanja, morajo čakati po četrta leta in več, predno se jim posreči dobiti kaj primerne. O višini stanarine za zdrava stanovanja pa raje ni treba vprašati.

O tujem prometu govoriti bi bilo odveč, ker so razmere take, da odbijajo tujce. Vemo, da bi se vsaki skupini, ki bi hotela

boja, kakor ga je vodil naš s. Jože Brenk, ker tak boj vodi do uspeha. — Sodelavec.

Mežica

»Delavska Politika« imajo naročeno naslednji gostilničarji in obrtniki: Toff Josip, gostilna in pekarna, Stopar Rudolf, gostilna, Logar Peter, restavracija, Pasovnik Anton, čevljar, Potočnik Karl — pd. Čič, Hudopisk Joško, krojaštvo, Piko Gregor, trafika in delikatese. — Delavci in delavke, posejajte samo obrtnike in gostilničarje, najdejo naš delavski časopis. Zavedajte se: Kdor ne mara »Delavske Politike«, tudi ne mara delavskega denarja!

Naročanje »Delavske Politike« pri poverjeniku Zupancu, posl. Konz. društva za Mež. dolino, kjer prejmete tudi vsa druga

pojasnila. Tja se tudi lahko obrnete z eventualnimi pritožbami.

Pregled pekarn v ČSR. Pri nas se pekovski pomočniki kljub ministrski in banovinski naredbi o novi ureditvi nočnega delazman trudijo, da bi pekovski mojstri poslušali zakonite predpise in se ravnali po njih. To je mogoče le radi tega, ker v njihove obrate ne pride nikdo do pristojne oblasti, da bi revidiral protizakonito obratovanje. Vse drugače je v demokratični čehoslovski republiki, kjer obrtna inspekcija stalno revidira obrate in takoj na licu mesta vse potrebno odredi, če najde pomanjkljivosti ali kršenje zakonov. Tako je na primer lansko leto obrtna inspekcija pregledala pekarn v noči 503-krat in 194-krat

Delavci pišejo

Obudimo Lazarja!

Preženi mo nevednost, strah in temo!

Iz šolskih let se vsak dobro spominja zgodbe o Lazarju in drugih, ki jih je obujal Kristus od mrtvih. To se pravi: kdor je zaspan, kdor drema, kdor je zaslepljen, kdor nima volje, da pomaga svojemu bližnjemu, je mrtev. Pa ni mrtev samo za svojo osebo, ampak je mrtev za vse: za svoje otroke, za ženo, za stariše, za sestre, za brate, za sorodnike, za prijatelje, zlasti pa za delavsko gibanje, ki more imeti uspeha le, ako poprimemo vsi za delo v organizaciji. So ljudje, ki niso več tako zaslepljeni, ki se zavedajo, da brez složnosti ni nič, ampak, kljub temu stoji ob strani in čakajo, kdaj jim bo prinesel nekdo drugi kakšno kost, da bi jo ogledali. To so sličbi, strahopetci, ki si ne upajo stopiti niti izpod kapa na dež, čeprav vedo, da dež manj bije, kot pa bije kap. Naša dolžnost je, da spravimo nevedneže in bojažljivce izpod kapa pod streho organizacije. Prepričajmo jih, da je tu varno, čeprav mu nasprotniki organizacije branijo in groze, da bi stopil pod našo streho. Torej ne smemo biti mrtvi, ne slepi, ne gluhi, odprimo oči vsak sam in drug drugemu in pogledmo, kako drugačno bi lahko bilo življenje. Zakaj imamo toliko plašljivcev med nami? Plašljivi so nevedneži. Ne vedo za pot, po kateri bi šli, da bi si izboljšali svoj življenjski položaj. Ni drugega izhoda, kot poiskati poštenjaka, da nam pokaže pot. To je naš delavski tisk, to je naša »Delavska Politika«. Dajte jo v roke vsem, da jo bodo poznali. Širimo naš list, ki bo prinesel prve žarke spoznanja v delavske družine, da je rešitev delavstva iz bede in nadlog le v delavstvu samem. KJ.

V ogledalu

Kako piše katoliški list o katoličanih. »Slovenec« (št. 147) opisuje strahote v Bilbaju, dokler je bilo mesto pod baskiško vladjo. Rdeče zverine so poklale na tisoče ljudi, vse pokradle in izropale, morale redovnike itd. Znano pa je, da v baskiški pokrajini vodijo vojno katoliški Baski, ti najvernejši sinovi rimske cerkve in da boljše viko v Bilbaju ni bilo niti kdaj poprej, niti med vojno, še manj, da bi bili imeli oblast! Baskiški duhovniki so še nedavno tega protestirali pri papežu radi pobijanja Baskov po nacistih, ki so z vojno planili na kulturni in miroljubni narod. Gotovo je, da poročilo časnikarja, ki je pisano za »Völkischer Beobachter« (ki izgleda »Slovenec« kljub preganjanju cerkve v Nemčiji silno mil in drag), ni resnično. Ako pa bi bilo resnično, potem naj nam gospodje povedo, v čem je kulturno-vzgojna vrednost katolicizma, ko pa so Baski, ti najboljši katoličani, zmožni takih zverstev! Kofuto, namerjeno iz Berlina rimski cerkvi, je »Slovenec« še podkrepil.

Za fašizem! O novi francoski vladi piše »Slovenec« (št. 141): »Z nistopom Chau-tempsevo vlade lahko rečemo, je Francija stopila v dobo daljše krize, ki bo končala z dnem, ko bo komunizem ali na ulici zmagal, ali pa ga bo strlo novo vsenarodno gibanje... pod vodstvom patriota, na katerega čaka s Francijo vred vsa Evropa...« »Slovenec« se hoče v Franciji diktature, kot jo poznamo v Nemčiji in Italiji. In ta gospoda ima drzno čelo, da demonstrira doma proti Zinkoviču v imenu — demokracije. Slepce in tepec mora biti človek, ki jim to verjame in obžalovanja vreden, kdor jim je naselil in s temi rimskimi fašisti sodeloval. Za Zinkoviča vemo, kdo je, za klerikalce pa vemo, da so bili z njim, fašisti so oboji. »Slovenec« je to potrdil znova!

Veselo skakanje. »Slovenec« (št. 141) piše, da je premagana mrtva točka: »Zopet se dela!« Našemu lesu so se zopet odprla tržišča, da je že za 30 odst. poskočil v ceni, živina se je podražila za 100 odst. »Slovenec« v veselje povemo, da so cene sploh vsem življenjskim potrebščinam znatno poskočile, le delavske mezde in nameštne plače so ostale iste. To pa gospodo, ki se veseli dragine, ne briga. Zato pa tem rajše klevetajo o Franciji, kjer so cene porastle, zato pa so se zelo dvignile mezde in plače. Kaj res misli ta gospoda, da ljudje nimajo možgan, da si upajo tako norca briti iz ljudstva?

PREKLIC.

Govorice, ki sem jih širil o g. Zakovšku Mihaelu in o ge. Orožen Anu so neresnične in jih preključujem. Zahvaljujem se obema, da sta odstopila od tožbe.

Berlah Ivan, Rudnik 83, Hrastnik.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku za naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

ob nedeljah. Kršitelji zakonitih predpisov v pekovski obrti so bili nato po zakonu klicani na odgovor in tudi kaznovani. K. H. K.

Jubilej sodruga Luke Pavičevića

Štirideset let delovanja v delavskem socialističnem gibanju.

V nedeljo, dne 20. t. m. so proslavili beograjski sodruzi štiridesetletnico delovanja v socialističnem razrednem gibanju veterana delavskega gibanja v Srbiji, Luke Pavičevića.

Štiridesetletno delovanje v delavskem gibanju je redkost, toda delovanje v zadnjih petindvajsetih letih je bilo še posebno težko in združeno s fizičnimi in duhovnimi naporji, vsakogar, ki je želel dvigniti zavest delavstva in moč delavskega razreda. Ime sodruga Pavičevića je najtesneje povezano z gibanjem v Srbiji. Aktivni je še danes.

S. Pavičević Luka je rojen 12. marca 1876 v Sjenici, v bivšem novopazarskem Sandžaku. Otroška leta je preživel še pod turško oblastjo, kar ga je navdahnilo že takrat s svobodoljubjem. Pobegnil je v Srbijo, v Beograd. Vstopil je tam v tvornico ter se učil pleskarstva, postal pomočnik in delal je od jutra do večera ob slabi plači. Tedaj so se pojavile v Srbiji brošure Vaze Pelagića. Te je kupoval ter čital in razmišljal o vsebini. In ko so se pojavile prve organizacije razrednega delavskega gibanja, se je v njih pojavil tudi s. Luka; delal je, organiziral in se boril.

Leta 1895. so ustanovili v Srbiji namesto obrtne zveze čisto razredno društvo »Delavsko društvo«; tudi list društva so prekrstili v »Socialdemokrata«. Poleg sodelavcev v tem društvu Ž. Baluđžića, V. Pelagića, J. Skerlića, D. Lapčevića, M. Popovića, Lj. Savića in mnogo drugih, je bil tudi mladi L. Pavičević. In ko se je pozneje pretvorilo društvo v Glavno delavsko zvezo in »Socialdemokrat« v »Radničke Novine«, je bil

Pavičević že v prvih vrstah izgrajenih agitatorjev in organizatorjev.

Delavsko gibanje je imelo za Obrenovićev težke čase. Svoboda za delavsko gibanje je nastopila šele po padcu Obrenovićev.

Od tedaj vidimo L. Pavičevića na čelu Glavne delavske zveze in tudi v važnih strankarsko-političnih funkcijah. Povsod je agilno deloval za zburjen razredne zavesti med delovnim ljudstvom.

Udeležil se je vojen, ki jih je imela Srbija. Med svetovno vojno ni bil borec, toda je zato kot beograjski občinski odbornik, zlasti za avstrijske okupacije, mnogo storil, da je delavce obvaroval pred propastjo.

Po svetovni vojni se je delokrog s. Pavičevića razširil na zedinjeno Jugoslavijo ter je aktivno sodeloval v našem strokovnem gibanju. Združeval je delavske sile, sodeloval v vseh delavskih ustanovah z velikim uspehom. Socialna zakonodaja in delavsko varstvo sta bili od nekdanj Pavičevićevi zahtevi. Tudi 1910 v Srbiji sklenjeno socialno zavarovanje, ki se pozneje ni izvajalo, je bilo delo akcij srbskega delavstva, v katerih je predvsem sodeloval tudi Pavičević.

S. Luka Pavičević je vzrasel s srbskim delavskim gibanjem v predvojni Srbiji ter se živo udeleževal v vseh političnih bojih, ki so bili burni.

Po vojni nadaljuje svoje delo. Vrlino, zasluge in znanje sodruga Luke Pavičevića spoštuje jugoslovanski proletarijat ter želi jubilaru, da ostane še dolgo let zdrav ter z nami vred dočaka prepoved socialističnega gibanja doma in v ostalem svetu.

Živel sodrug Luka Pavičević!

VZAJEMNOST

Delavski festival v Zabukovci.

V nedeljo, dne 20. junija je priredila naša »Vzajemnost« na vrtu s. Zupanca v Migojnicah festival z zelo obširnimi programi. Udeležilo se je prireditve 12 sorodnih društev.

Kljub slabemu vremenu se je zbralo več sto sodrugov in sodrugič iz raznih krajev v najlepši harmoniji, kakršna naj bi zmiraj vladala med nami.

Ob določenem času je predsednik s. Vipotnik Albin otvoril festival. Orkester »Zarje« je zaigral »Marzeljevo«, ki je poživila proletarskega duha. V mislih smo bili pri francoskih sodrugih, ki jim ta himna ni več samo izraz hrepenenja, ampak izraz uresničenja njihovih stremeljenj.

Nato so po vrstnem redu sledili: moški zbor »Vzajemnost« Zabukovca, ki se je postavil že v št. Rupertu, moški zbor »Canakar« iz Šoštanja, ki je, dasi maloštevilen, dobro zapel, »Savinja« iz Petrovca, ki ima dober glasovni material, »Vzajemnost« iz Celja, ki je pokazala veliko dovršenost, pevsko društvo iz št. Ruperta je bilo tudi deležno priznanja, istotako »Vzajemnost« (pevovodja s. Roter) iz Liboj, ki obvlada posebno dobro delavske pesmi, mandol. odsek »Vzajemnosti« iz Trbovelj je presenetil s svojim nastopom. Mladí pevski zbor »Vza-

jemnost« iz Pesjega se je že lepo razvil in napredoval, takisto mešani zbor. Izborjen je bil mešani zbor »Vzajemnosti« iz Zabukovce, odmore pa je lepo izpolnila komaj ustanovljena rudarska godba na pihala iz Liboj.

Vse sodelujoče je treba pohvaliti. Pokazali so uspehe in voljo do dela, vsej javnosti pa, kako smotrno je delavstvo na delu za izobrazbo in s kakšnim veseljem in zanosom, pod težkimi prilikami in v skromnih razmerah goji celo pevsko kulturo!

Kako igra človeku srce ob takih lepih prireditvah, ko se snidejo velike delavske družine, smejanjih obrazov in zadovoljnih lic, ki jih navdaja zavest, da vrše veliko poslanstvo. Zlasti so take prireditve primerne za našo mladino. Pri tem se medsebojno spoznavamo in navezuemo stike, ki služijo utrditvi duha solidarnosti. Lahko rečemo, da je uspeh festivala popoln. — Le naprej, brez bojazni! — Družnosti! cc.

Škofja vas pri Celju

Ustanovni občini zbor »Vzajemnosti« se bo vršil dne 4. julija ob 14. uri v prostori gostilne Pukl v Škofji vasi. Po občnem zboru bo velika ljudska vrtna veselica, na katero vabimo članstvo vseh sorodnih delavskih društev. Drago bi nam bilo, da bi se društva, katera imajo pevске ali godbene odseke udeležila prireditve in pri tej priliki nastopila. — Družnosti!

Delavski pravni svetovalec

Zastopstvo v kazenskem postopanju (T.).

Vprašanje: Obtožen sem, da sem iz malomarnosti povzročil nek požar. Sedaj ne vem kako naj bi se obtožbe branil. Rad bi imel branilca-advokata, ali ga morem dobiti, da me bo branil brezplačno?

Odgovor: Radi dejanja, ki ste ga obtoženi, morete biti kaznovani kvečjemu s strojim zaporom do dveh let. V takih primerih sodišče obtožencem ne postavlja branilcev po službeni dolžnosti, ampak si jih morajo najeti sami, ako jih hočejo imeti. Če vzamete advokata, ga boste morali plačati.

Prevara (Ptuj).

Vprašanje: Pred nekaj meseci sem se seznanil z nekim gospodom, ki mi je obljubil, da mi najde službo na železnici. Rekel je, da rabi nekaj denarja za koleke in sem mu jaz izročil neko vsoto. Ukrenil pa ni zame ničesar in mislim, da ni imel v moji stvari nikakih izdatkov. Ali lahko zahtevam, da mi vrne denar?

Odgovor: Dotičniku ste očitno nasedli in je iz Vas pač na prevaran način izvil denar. Lahko ga tožite, da vam vrne plačani znesek, lahko ga pa tudi ovadite radi prevare pri državnem tožilstvu.

Pravica pešpoti (Laško).

Vprašanje: Sosed mi je prepovedal ho-

dití po pešpoti, ki jo uporabljam že 30 do 40 let. Ali je k temu upravičen?

Odgovor: Pravica pešpoti je služnost, ki se pridobi lahko razen s pogodbo, oporoko in sodbo, tudi po zakonu, če se izvaja 30 let nemoteno. Po 30. letih ste služnost pešpoti priposestvovali in vam je ne more več braniti.

Nadure v opekarnah (Brežice).

Vprašanje: V opekarnah imamo delavce, ki so zaposleni pri strojih v zaprtih prostorih, so pa tudi delavci, ki izdelujejo zidake v polzaprtih prostorih in končno delavce, ki opravljajo in pobirajo opeko v šupah, ki imajo samo streho in so na vse štiri strani odprte. Delo teh zavisi od vremena. Ali so upravičeni zahtevati 50 odstot. povišek za nadure?

Odgovor: Vsak delavec, ki opravi nadure, ima pravico do 50 odstot. poviška. Sezonski značaj dela ali odvisnost od vremena nima na to pravico nobenega vpliva. Vremenske nepravilnosti, ki ovirajo delo, se smatrajo za okolnosti, ki nastopijo na strani delodajalca, ki je dolžan po § 220 obrtnega zakona plačati mezo delavcu tudi za čas, ko radi tega niso mogli delati. Zato imajo delavci vseh treh gori navedenih skupin pravico do 50 odstot. poviška za nadure.

Naši v Franciji

Malo pomenka s sodrugi v domovini

Delavci izseljenci dobivamo pisma svojih sodrugov, prijateljev in znancev iz Jugoslavije, v katerih nam tožijo o svojem večkrat res naravnost bednem položaju. Pa tudi sami čitamo v »Delavski Politiki« o težkih socialnih krivicah, ki se go-de delavstvu. Zelo veliko pozornost je vzbudila med nami vest o ukinitvi § 219 o. z. za rudarje, ki je kljub obljubam ostal razveljavljen tudi za v bodoče, nadalje vest o ukinitvi samouprav delavskih zbornic, o skoro popolni utesnitvi pravice do stavke, preganjanju delavstva pri Westnu v Celju itd. Politično zanimiva pa je za nas vest o centralizaciji banovinskih trošarin, ki nam kaže, da »Slovenčarji« v Sloveniji eno pridigajo, v Beogradu pa drugo delajo.

O vseh teh stvareh nam govorniki v izseljeniškem radio ne povedo nikdar ničesar.

Šele iz drugih virov izvemo, kako se godi vernemu slovenskemu narodu in kako težak je križ, ki ga nosi.

Slovenski delavci in delavci v Jugoslaviji sploh se menda le preveč zanašate na usmiljenje, na obljube ali pa na božjo pomoč. Kajti od 13 milijonov ljudi, čujemo, da je organiziranih v razrednih organizacijah samo kašnih 60.000. Velika večina tujih de-

Delavci vedo, da kramp in lopata ustvarjata civilizacijo in uresničujeta kulturno zamisel, le da bi z njima ustvarjali boljšo bodočnost tudi za sebe, ne znajo. Delavci-izseljenci smo si vsi nabavili nove molitvenike, imajo samo štiri strani, na platnicah pa je napisano Carte Confédérale C. G. T. Amsterdam.

Kadar bo tudi v Jugoslaviji kakšen milijon takih molitvenikov v prometu, bodo resolucije lahko krajše, pa uspehi večji. Seveda gotovim kro-

gom ne bo všeč, ako boste prebirali take molitvenke, proglasili vas bodo za brezverce in odpadnike. Toda zamera gor ali dol!

Nič nemogočega ne zahtevamo delavci. Solnce za vse enako sije, zemlja za vse enako rodi, dela je za vse dovolj. Krivica je samo v razdelitvi dobrin in pa v tem, da boljše žive tisti, ki puste, da drugi zanje delajo, in da ima tak tudi po Din 1000 na dan »zaslužka«, tisti ki dela pa po Din 1.50 na uro.

Kadar bodo ljudje prebirali molitvenike, kot sem ga zgoraj omenil, jim tudi ne bo treba ne krasti, ne ropati in ne ubijati, pa se bomo bodo vseeno preživeli. Pri nas v Franciji se to že vidi.

Velika imajo v domovini prireditve in razstave, vse za zbiranje voz-

Tako je z vami delavci doma in vendar ste vi steber države. Če ta steber omahne pod težo, ki mu jo malagaajo, kdo jo bo nosil?

Nam očitajo brezbožnost, zlasti »Slovenec« se o tem razpihuje, mi pa hočemo samo: lačne nasititi, žejne napojiti, nage obleči, sveda ne s pomočjo krščanskega usmiljenja, ampak na podlagi nove pisane pravice, na kateri naj počiva svet.

Za to pravico se borimo pod s. Blumom v Franciji, za to pravico se bore naši bratje v Španiji, ene in druge pa nas obklada »Slovenec« z najizbranejšimi priimki, naj mu bo; zmerjanje znači, da gospodje nimajo več, kar bi radi in tudi nikoli več ne bodo imeli.

Naročimo si »Delavsko Politiko«, da se bomo lahko še večkrat kaj pomenili.

V imenu mnogih rojakov-sodrugov Družnosti!

T. K., La Combelle.

Zaščita zaupnikov

Odločbe o zaščiti zaupnikov in njih namestnikov v ČSR

Št. 10.532.

Namestnik zaupnika je tudi zaščiten.

Namestnik zaupniškega odbora uživa iste pravice, kakor člani odbora. Če je bil namestnik odpuščen brez pristanka razsodiščne komisije, je odpust neveljaven in službeno razmerje traja naprej, izvemši, če bi bil podan odpustni razlog po § 82 t. e. obrtnega reda, kakor ga zahtuje delodajalec. (Odločba najvišjega sodišča z dne 14. februarja 1931 Rv. I 6342/30). (§ 82 t. e. obr. reda: Delavec je lahko takoj odpuščen, če izda poslovno tajnost ali če ima brez dovoljenja obrtnika obrti škodljiv postranski posel. Op. prevajalca.)

Tožnik je bil namestnik zaupniškega odbora tožene tvrdke. Bil je odpuščen brez dovoljenja razsodiščne komisije in je tožil tvrdko, da bi bil odpust iz dela proglašen neveljavnim in tožena tvrdka obsojena v plačilo zahtevane mezde. Sodišče prve stopnje je tožbi ugodilo, prizivno sodišče je prizivu v toliko ugodilo, da je prisodilo tožniku samo del vtoževane mezde.

Najvišje sodišče pa je vsled revizije tožnika razveljavilo izpodbijano razsodbo in vrnilo zadevo prizivnemu sodišču da vnovič razpravlja in razsoja.

R a z l o g i:

V kolikor gre za prizivni razlog nepravilne pravne presoje (§ 503 toč. 4 cpr.), ne more revizijsko sodišče presoditi na temelju dosedanjega postopanja, če je revizija utemeljena, v kolikor gre za predlog tožnika glede nepriznanega zneska 606 Kč s prip. Tožena stranka priznava, da je od-

pustila tožnika. Trdi pa, da je bila k temu upravičena, deloma zato, ker je glasoval njenega delovnega reda takojšnja prekinitve službenega razmerja dopustna brez odpovedi, deloma zato, ker je bil podan razlog § 82 toč. e obrtnega reda za takojšen odpust tožnika. Toda, če ni bil podan razlog § 82 toč. e obrtnega reda, toženka ni bila upravičena, odpustiti tožnika, ker je bil slednji nesporno namestnik zaupniškega odbora in si toženka ni pribavila privoljenja razsodiščne komisije za njegov odpust. Kajti tudi namestnik zaupniškega odbora uživa iste pravice, kot član tega odbora. (Primerjaj odločbo št. 4082 zbornik najvišjega sodišča). Tudi namestnik sme biti radi tega odpuščen po § 22 toč. e zakona o zaupniških odborih z dne 12. avgusta 1921 samo s pristankom razsodiščne komisije. Če pa se je zgodil odpust tožnika brez pristanka razsodiščne komisije, je odpust neveljaven in delovno razmerje traja naprej. (Primerjaj odločbe št. 3935, 4082, 4296, 5936, 6379 zbirka najvišjega sodišča.) Če pa je bil podan razlog po § 82 toč. e obrtnega reda za odpust ali ne, bo mogoče ugotoviti le tedaj, če se izvedejo tozadevni dokazi.

Prevedel dr. R.

Loke pri Zagorju

Pevsko društvo »Loški glas« proslavi dne 4. julija ob 3. uri popoldne na letnem telovadišču Sokola na Lokah 10-letnico svojega obstoja z velikim jubilejnim koncertom in sodelovanjem večjega števila sosednjih zborov.

MALI OGLASI

Naši čitatelji! Kupujete najcenejše pri naših inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Ragó

Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

Priporoča se

ŠPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom I.L.T.O.L.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenl. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

Kupujem odpadke železa, kovine, litine in vsakovrstne železne stroje. Plačujem po najvišjih dnevnih cenah.

JUSTIN GUSTINČIČ - MARIBOR
Tattenbachova ul.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. Telefon 3t. 2324

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru.